Isaziso Esibukali

UMafukuzela nebandhla lake labaHlabeleli.

UMFO KA DUBE NE CHOIR YAKE BOSUKA NGO DECEMBER 16.

E-Tekwini Dec. 16th, eNew Location Hall.
E-Mgu'ndhlovu Dec. 17th, St. Helena Hall, Boshoff Street.

E-Dundee Dec. 20th, Talana Hall.
E-Vryheid Dec. 21st.
E-Gardensville, Alcock Spruit Dec. 22.

Bosuka lapo bagqabulele babange eGoli.

Mhla kosa ku uKISIMUSI DECEMBER 24th bobingelelana nabantu base Goli eDOORNFONTEIN, kwa Mvuyana. Bovuma umagama abo amakulu.

Mhla kuka KISIMUSI kona belu eDOORNFONTEIN kwa Mvuyana. Umsebenzi woqala ngo 3 ntambama, kofikā abakude nabaseduze beze kobonana noMafukuzela nebandhla lake labahlabeleli. Koke kupunyulwe ngo 6 kuya ku 7, kubuye kungenwe ngo 7 kudhlalwe kuze kuse.

NGO 26 kwa Ngonyama eponini lika Goba uLloyd--Uye lo mnumzane opete ibandhla lai ahlabeleli oku ukuti lingenise kuye.

NGO 27 kobe ku iHolide NGOMSOMBULUKO kungasetyenzwe. Umdhlalo woba kona belu eDoornfontein kwa Mvuyana—Koqalwa ngo 3 ntamboma.

NGO 28 Ibandhla lika Mafukuzela lobe lise EBENEZAR HALL, Maluy Camp. Kosha inkani lapo namaKwaya aseGoli.

NGO 29 NGOLWESITATU koba usuku lokuncintisana, eEbenezar Hall.

1. Amakwaya ayobanga ikomishi yesiliva ayinikezwe uMafukuzela, elas'Ohlange lecula, kodwa aliyuba nasibalo ekutoleni inkomishi.

2. Koncintisana amaledi ngokubopa ac neck-tie kumajentimani. Futi koncintisana amaledi eyodhlula amanye ngoluhle bobuso, wona futi amaledi eyolhlula amanye ngokugqoka kahle

3. Koncintisana amajentimani ngobuhle bokubukeka, nokugqoka kahle

4. Koncintisana amaledi namajenti ayodhlula amanye ngamapimbo, kube ilowo asho yedwa.

Imidhlalo yalelo langa koba eyokatokozisana nokubungazana.

5. Bonke a'opumelele lapo botole izabelo ez'hle.

Amajaji, oku ukuti abahlali, okuyibona bokomba abehlule abanye koba no Messrs. Alfred Mangena, ilungu lompakati omkulu wabameli base Lincoln's Inn ne Ngidi poti ka Msimang ilungu elidumileyo labameli emcaleni base Ngiland, no Mr. Cloepas Kunene, omunye wabahleli bepepa "Abantu-Batho" no Mr. D. S. Letanka, omunye wabahleli balelipepa, no Mr. Mabaso.

Kunjani njeya? Kobe kufuduncle muntu wetu, into yefeshani idhla umunyu kumaledi nakumajentimani. Noma ungaputelwa ezinye izinsuku olweSitatu lungakaputeli. Woti impencuko yendhlu emnyama wayibonapi!

NGOLWESINE DECEMBER 30th Ikwaya yas'Ohlange yobe isavuma kona eEbenezar Hall. UMafukuzela woniveze'a amanye amaqabuqabu ake.

NGO 31st Kobe kulindwe unyaka kona kwa Mvuyana eDoornfontein amakwaya ase Goli obe eqatelene nelas'Ohlange futi ngalolo lusuku.

NGO JAN. 1st 1916 Mhla ku UNYAKA OMSHA bobe bevuma kona eDoornfontein, ko e kungasetyenzwa umdhlalo woqala ngo 3 ntambama.

Emva kuka 1st boke basabalale bahambe bevuma ko Malukatole, eBoksburg, eComet, eBenoni, nasemizini eqonde ngase West Rand. Mhla sebezokwehla lobuye bavalelise eJozi.

Kuyo yonke imidhlalo ka Mafukuzela, yantambama neyakusihlwa ke ngenwa ngo Shelesi.

Pho, ubopele yini nonyaka eta mhlola nje! Iziatombi zeketelo, ezinapimbo kunga nweniziwilili, zivile eshumini, na afo bezigubilu nemitshingo bavu lan kato emmandi'.

Nina enifu la ipona nonitola lezi zazise kuhle nifataze udumo kude nase duze. Nina base Mgu'ndhlovu memani eEdendale, eNdaleni, eHowick, eMpolweni, ko Notuli nazo zonke izifunda eziseduze, nibatyele baze bapelele eTawini ngo Dec. 17th.

Nani nina baseDandiya. Sicela ukuba yonke imizi yako Glencoe Junction, Nyamvubu, Kingsley, neminye eseduze niyazise.

Sitsho kiti na ngalo base Vryheid. N ze nimeme abaQulusi bapelele ba ze kobona abantwana bemfundisi bedhlala.

Pho, nina baseGardens loku ukakwe yimizi emini ngi emikulu, silindele esaku olukulu kini.

Nina baseJozi ano nema zonke izinhlobo zendhlu emnyama ezisebenza lapa eGoli.

Qapelani makwaya aseJozi nenkani, zodhlana imfala. Ibopele isi na nga nandanje into ka Baba.

Sicela Kisimasi bokise Gamadinda kibamaiecichi. Sihlabelelela isikole saba tu Abatanda ukuqubekela pa ubili kwesihlu emnyama bosekeba.

ISAZISO KUBATATI BE "LANGA"

Niyaziswa nonke nonyaka nje ukuti umuntu ongakokile imali yake yepepa yonyakalo esizongena kuwo u1916 ngapa mbi kuka Dec. 31, 1915, ipepa ayulitola. Sixolisa ezihlotsheni zetu ezetembekile, nesingangabazi ukuti ziyokoka, nesaziyo ukuti ziyokuziwa ubuhlungu ziti po, umuini we Langa ubengaze alinqamle nakimi na?

Ake nginitshele loku bakiti. Ipepa okucindezelwe. kulo izindaba njengoba seku isikati sempi nje lipakeme ngento enangalisayo enanini, nxa nina zihlobo zami enginetembayo imali yenu ningayikokile pambili, ngingebe namandh'a okutenga ipepa nje uqobo lwalo, okushicilelwa kulo izindaba ngingasabali izindhleko ezinye zezisebenzi nezitembu nokunye.

Empeleni nje kona umteto wamapepa ukuba imali yawo ikokwe pambili. Ngokuyeketisa kokuba abanye sibatemela bengakakoki, sifunyanisa ukuti inxenye yabo enkulu nanamhla kayikakoki.

Labo siti abakoke kona manje singaze sibadumaze ngokubayisa emacaleni.

ISAZISO NGES'KOLE SAS'OHLANGE

Bonke abantu bayaziswa ukuti bekuyisifiso sabapati bes'kole sas'Ohlange ukuba bavule inxenye yeskole samantombazana ngokuqala kuka Feb. 1916, kepa ukubiza kwezinto nokudhla ngalesi sikati sempi, kuvimbile. Singemelwa ukungena ezindhlekweni eziukulu. Sekoze kudhlule impi kuqala, kubohle amanani ezinto. Izindhleko esizesabayo ukufaka impahla yonke endhlini yabantwana, imibhede, amatafula, izihlalo, okokwendhlala, amalampu, upalafini, ukwaka ikishi elisha, nendhlu yokugezela, neyokuya ngapandhle, notisha abasha nabalusi bamantombazane. Njengoba kusemi kanje akenixole zihlobo kudhlule loludweshu.

Enye into epatelele eskoleni indaba entsha es'funa ukuba abafana abeza lapa ngo Feb. 1, 1916. bayiqonde nansi:-

1. Bafike bepete imali yeskole.

2. Bonke nakade babefunda lapa batshele abazali babo ukuba benze isicelo situnyelwe kuPrincipal, Ohlange Institution, Phœnix, Natal.

Bacele ukuba umfana ufisa ukungena eskoleni, isicelo leso situnyelwe ne card yake apase ngayo ku Dec. 1915. Nxa loku kungenziwa ningamangali nxa abafana benu befika, babuyiselwe emva.

Sifisa ukuba sibazi ngapambili abafana abeza eskoleni sibalungisele indawo, siqonde nokuti lapo bebekona bebequba kanjani.

Ilanga"—Lipuma masonto onke ngo lweSihlanu.

ukokelo.—Osheleni abaishuminantatu ngo nyaka wonke Ikokwa xuqala. Yonke indawo libiza le mali.

Ukulinqamula.—Nxa umuntu efisa uko liyeka masazise nga pambili, nxa etule uyalibiza.

Ukutunywa Kwemali.—Mayitiwe payable to Rev. JOHN DUBE ngeCheque noma Money Order weposi, incwadi equkete yona itiwe registered Izitembu asizifuni.

Izincwadi.—Mazigondiswe ku Rev JOHN DUBE, OHLANGE PHŒNIX, NATAL.

UMhleli azi misele ukutwe swa icala ngoku bhalwe ubabhale'i kupela okulotshwe nguye.

"ILANGA LASE NATAL"

OlweSihlanu, December 10, 1915.

UKISIMUSI.

Ngesonto elizayo Ilanga lopuma ku uKisimusi. Niyazi ukuti uKisimusi lo ukuluma ukuzalwa kuka JESU okwabikwa iKwaya yase Zulwini emagqumeni aseBethlehem Judah, yahlabelela ngokuti "Ukutula emhlabeni, nokutandana kubantu," kepa pezu kokuba sekudhlule iminyaka engaka uJESU afika emhlabeni, ukutula akuko. Ubugewelegewele bokutisa izinto zabanye nokuba mkulu kunabanye, kuvusa ushaba ezweni. Sibhala nje owesibili loKisimusi izizwe ezipambili ezweni zilwa zibambene ngezihlutu, kuciteka igazi lezigidi zezinsizwa zabo ezintsha eEurope, ukuhongwa ukuti akuyekwane bamlleka usulu; ukutula akuko emhlabeni, kubusa inkemba, singene onyakeni lonje, akukabonakali namsebe wokutula. Oke amadolobha kuleli lakiti ayahloma sqonde eGerman East Africa. Sengati inkosi yokutula ingaveza isu elingaziwa muntu ukuba ipele lempi engaka.

IMPI.

Ezesonto elidhlule zempi zibonise ukuti kunokuba incipe iyapambili, nobukosi base Ngilandi buhlangene nezinye izizwe, buvuke ngamandhla buhlomisa impi. Bati akuzange kubonwe ukuhloma okungakaya, ikakulu batukutela ngoba amaJali agunye isimangaliso esehlangene namaBulgarians esinye isizwe esiwateleleyo. Bayisunduzile eyama Ngisi nama Fulentshi eServia, ngako umhlwenga webhubesi lase Ngilandi uvukile, lifuna ukuba izinsizwa zalo ziyo waqeda. Manje impi okuiyona isibhekwe izwe iyo le esilwela eBalkan States, sengati eFulansi naseBelgium kusate ukupunyulwa, kubangwa isizwana esincane sase Servia, inxenye enkulu yaso asesidhlile amaJali namaBulgarians. Setemba ukuba izikali zenkosi yetu enkulu emhlope, noma ibhekene nesita esinamandhla kangaka, ziyopumelela. AmaNgisi anakunqotshwa, anemali nabantu, nemikumbi.

Ezompakati

Kazi kabi ningi izindaba eseziku lunyiwe emPakatini, futi into enkulu okwabe ku iyona eyabanga ukuba kubutwe umPakati kuloku nje ukuba uHulumeni we Nyonyana ebefuna ukwe amandhla umPakati, okuba abolcke ezicebini imali yokukipa izindhleko zempi.

Okunyeke osekuke kwangeniswa nabo bonke bavumelana kuko ukuba umteto ocasisele kahle umuntu okutiwa kuye ngowalelizwe wokudabuka ukuba ubani. Lenhlamvu yafakwa ngu Sir Bisset Berry, enzela ukuba indhlu emnyama ivikelwe kukologo abelungu bangayitengeli ngaye ezinkatini.

Indaba enkulu ese idhle isikati somPakati ileyo yamaBhunu asejele. UGen Hertzog, kwati napezu kwoba uHulumeni abe eyifakile ukuba apiwe amandhla okucwaninga pakati kwalawo amaBhunu, wadhlula naye wayifaka ngokwake enzela ukuba bakipe umoya abanawo bona maBhunu.

Balake loku seku wape ituba lokuba awukipe kakulu umoya wawo. Ayezwakala kahle kakulu ukuti atukutele ngokuba kungadimede kuvulwe iminyango namasango amajele kutiwe mawapume. Kukona pakati kwawo uMr. Fitchardt wase Edenburg, owaze wenza umPuti wesihlalo aluleke ngokuti noma kambe amalunga omPakati enikiwe ilungelo lokuba akipe imimcya yawo angatikinyezwa, inxa esendhlini yawo noko akufanele ukuba akulume pakati lapo izinto angenakuzikuluma pandhle; uze wampata ngebizo lomnumzane.

Ute esesuka uMr. Fitchardt wabeti amaNgisi angeze akuhlomela kubo bona maBhunu ukuti izinhliziyo zabo zingafana ekutobeleni umBuso. "AmaNgisi eba izwe letu kodwa kawazebanga izinhliziyo zetu."

IZINDATYANA NGEZINTO NABANTU.

Kusandu kudhlula eJozi izikulu zase Swazini zipekezelwa ngu Mr. A. G. Marwick, A. C. zilibangise eLovedale ziyohlola indawo lapo kuzoyiswa kona umntane'nkosi, indhlalifa yobukosi base Swazini uBhuza.

—:o:—

Inkosikazi ka Mr. John Ray Msimang kayiseko. Ishonele eDrifontein emuva kokuba isigule isikati eside.

—:o:—

Esikundhleni sika Malunge obepatele umntwana uBhuza eSwazini, sizwa ukuti sinikezwe uLomvazi umfowabo, indodana encane ka Mbandeni, endhlini yakwabo "Nabotsibeni"

—:o:—

U Howard Dube, (lomuntu karalani nomnumzane walapa Ohlange, kasiye nowohlobo lwakubo) ubehlezi enaozankosi bake esazuza isu labelungu lokuzuza imali, esede ezitshaya ipoyisa ehlaulisa abantu. Uze wabanjwa ekubanjweni kwake uhlauliswe £15.

—:o:—

USamson Mnisi, wase Krugerspost, ubabaza ukubalela kwezulu ngakubo, uti sekutsha imifula, ukuba lomisile.

—:o:—

Isolo iKwaya lamaKwaya las'Ohlange, libe lizwakala eNew-Location, endhlini enkulu yokuhlanganela nokuhlabelela abantu kona.

—:o:—

Ekupeleni kweSonto elidhlule, sibone uMr. no Mrs. Napolean Makanya, nendodana yabo, bedhlula beya eManzimtoti, behla eGoli; kodwa inkosikazi kade isate qubavu kubo eNtshangwe. Bapilile bonke kahle.

—:o:—

U Mr. E. M. Cele, usate ukushelela ngase Edendale: uye kobona inkosikazi, ngoba isaye kotshawa umoya omnandi ngenxa yokunakwa ubuhlungu. Ukwele ngolobuhlanu ekuseni ngoludhlu U Mr. J. S. Mdima, uke wati gqi ngaseMgu'ndhlovu, ezihambela ngemisebenzi yake; ngoba pakati kwayo ubefuna nokuya kubona umuzi wake ose-New-Scotland, lapa sekuza ukwaka kona indodana yake.

—:o:—

Setemba ukuba izihlobo zohlanga olumnyama ziyomsekela uDube, kulemizamo yake yokuhamba etekelela isikole sas'Ohlange. Lesi-sikole udumo lwendhlu emnyama, wonke umuntu ufanele ukuba azi ukuti isikole sami; angisisekele ngamandhla onke.

Ezempi.

Ipatene impi pesheya akubonakali negoba upondo. Avukile amaNgisi eLondon, ayahloma ngezinkulungwane abange kona pambili empini. Siyabona ukuba isekude impi ukupela ngoba ilapo kusukwe pansi kuhlonywa. Ayala nje amaNgisi ati inkosi yamaJali azoyibamba ngesilevu masinyane.

o o o

AmaJali ayidudulile eyamaNgisi amaFulentshi, ahlehla, umuzi wase Krivolak baushiya, antabata amaJali.

o o o

AmaJali anyonyobisa amabuto awo awaleta ngase ntshonalanga kepa abewahlanganyeleyo bayakohlwa nje ukuba impi engaka yamaJali ilibangisepi?

o o o

Ike yabambana kwatanga utuli eyama Bulgarians neyakiti. Lapo amaNgisi alwe isimangaliso; ubugwala abuko kumaNgisi.

o o o

Abanye bati amaJali asehlongoza ukuba kube kona ukutula iyekane.

o o o

Abase Austria okuyibona bekanye namaJali bati bacwilise imikumbi eminingi yezizwe ezibahlanganyeleyo.

o o o

Abase Bulgaria obasizana namaJali bati bake bakandana namaFulentshi esigodini saseVardar. Bati babexosha izindhlela zombili zaleso sigodi.

o o o

Abase Athens bati alimele amaBulgarians amaningi elinyazwa ombayimbayi bemiBuso ehlangayele amaJali.

o o o

Pakati kwezinsuku ezilishumi eliya ngansukune iqalile ihloma eCapetown, sekubutene izinsizwa ezi 2,142, kepa ezi 799 izinyanga zati kazifanele ziye empini; ngaloko kupume ezi 1,343 eCapetown lodwa.

Durban	907
East London	528
Johannesburg	7,243
Maritzburg	400

o o o

Isahloma pela noko pezu kwaloku. Kuhloma kodwa impi yezizwe ezimhlope plapa impi iketa amabala, iti nensizwa ezizwayo nje ukuti ingahle iyipume, kodwa noko inqatshelwe izinyanga Ukuba ipunywa itina tina esiti uba sesipeto izikali, umuntu wesifazane angabuye aziwe ngase ipelele yonke, sekunqamukile konke.

UGQAINYANGA.

Ngi bhala uje umzinjana kangi wuzwa. Ngite ngilele ngolobutatu ebusuku umsebenzi wati kwimi: Gqainyanga, Gqainyanga, vuka! Ngati uba ngipupame—loku kucupele esikutini sika tili—ngati kwenzenjani. Mngane, na? Wahle wapikelela zangibelesela ngokuti mangivuke, ngokuba uyangifuna (yena umsebenzi pela): ngale ngisute ubutongo, qa wala, pa ngase ngiyabhinca njalo ngiya onke ngenza kona okushoyo.

* *

Kute lapa sekutshaya isikati sika fo ngise ngizwe kukumuka yona ingayiwa na lena engibambe ngayo uti lokuloba, kuse kube songati kwanuleka isikala pansi kwesipanga kuze kuzwakala enhla kwesibele. Ngiti mahlayana, mahlayana, ngize ngize ngibone sekupum'ineondo. Hayi ngisebenze nje ngiqinise. Hayi kuqinise nako loku sekungizwis'ubuhlungu nokupefumula.

* *

Kute ngezikati zawo eyiti, lapa lifudumalayo. Ngihle ngibone umntanenkosi yakwa Ncolosi, loku umngane wami kona ebuncaneni, ekufundeni. Ngimtshele lobu buhlungu obungikungile. Ati uba ezwe apenduke angibuke, ati, "Gqainyanga unembobo." "Au, utini na, Bhengu! nginembobo ngibhotshozwe yini?" Abuyele kulo ati "isibhobo." Ngize ngibheke ebhantshini lami ngiti ngabe usibona kulo. Qa. Hau, Sibhobo, ngibhotshozwe yini sengimdala njena? Ahleke nje naye. Atsho-ke ukuti into ede yenza nje leyo kabantu. Woza lapa ngikugqabulele nanti ikambi uligxobe ulipuze ngokezwa ba oluncane lwabelungu lokugovuza ikofi." Hau, Mpande, ngokwenza njalo sengingomunye namuhla, napezu kokuba umzimba ugcwele inyongo.

Sapumapi Tina?

UKUHLAZULULA UHLANGA.

Kuke kwati ngise St. Helena, ezinyangeni zika 1897, kwafika ibuto lonke elimnyama elino General, no Major, no Captain nao Lieutenan balo, elalizekulinda isiqingi lesi, ajengomkuba ohleze wenziwa ukuba izwe lihlale lifunjetwe ngu Kwini nonxa ngu Kingi njalo. Kwati ngolurye usuku izinduna pakati kwalezi engizi'tshoyo zehla eKamu zeza'kubona umntwana uDinuzulu, ziti zifisa kakulu ukubona umntwana wenkosi yakubo. Kepa imvamo yalezo'nduna ezazizinge zifika zizekumbona, azisayazi kahle indaba yokutunjwa kwoyisemkulu, ngenxa yokuba zite zizalwa zona zabe sezizalelwa ezindaweni zabelungu, sezazi loko ukupela ezabe sezikutshelwa ngabazali njengati nje, esesizinge sizwa indaba enkulu leyo embi yesilwane esasitumba ubantwana babantu. Lezi zinduna sezi abelungu uqobo sezahluke ngokuba mnyama zona kepa isimilo nokwenza kwazo ng'abelungu, ngisho namabuto onke ezikunye nawo (loko pela amabuto lawa ezihamba nawo kawasondeli wona endhlini okuhleziwe kuyo ngumntwana nezinduna lezo; amabuto wona ahlezi pandhle lapaya kude kawasondele nokusondela. Amabuto lawa ayazazisa izinduna lezi ayazihlonipa. Kepa kabezwani nomntwana ngokupeleleyo bayahumushelwa. Po, loku naye umntwana pela wab'es'elwazi ulimi lwamaNgisi, ngesinye isikati ub'ezikulumela ngokwake uqobo; kube mnandi nakuzo izinduna, zijabule, zibona umntwana wenkosi yakubo. Zazi-zinge zifika njalo eFrancis Plain, lapa lalihlezi kona izinyane lenkosi.

Ngikuluma loku nje kambe, kunge nxa yokuba nginxanele ukunihlazululela ukuti sonke tina'ndhlu emnyama sibanye sonke. Izindaba lezi enizinge nizizwa sizoxwa ng'abadala bas'endulo ningazideleli niti ziy'izindaba eziyize ezinge'luto zonke. Qabo, impela eziye kuzo zikuluma isiminya esabe sinzeka ezinsukwini ez'pambili leziya zaokoko betu. Ake nizwe-ke; ngixoxa loku nje, ngangihlala nabo uqobo lwami laba bantu eSt. Helena, bangixoxela indaba yonke yokutunjwa kwabo. U Mbhilimbhili lona noWilliam Cummings noFuller bengingakakuzwa ukutshona kwabo, kodwa basebe amaxegu. Basalwazi ingeozana ulimi lwakiti, kodwa akuseqinile ukulwazi kwabo, ngoba futi kungebe lona lolu esikuluma ngalo olupeleleyo, njengaloku senginilandisile kaningi, ukuti. ukudhlula loku kwezikati, litshona, kusa, iminyaka ngeminyaka idhlula; kusanganisa ulimi ebantwini abakelene kude kanga'a nje!

Inkosazana, uMiss Alice Warner, ojwayele ukuhlala nalaba'bantu base-Zambezi, utusa ukuhlakanipa kwabo—ngokufuya izimvu nokugundwa kwazo besekwalukwa uboya bazo kwenziwe izingubo, nokutshalwa kuka gampokwe nokwalukwa ngaye izingubo futi. Laba'bantu, imvamo yabo, bafundis'we banezikole zokufundisa abantwana, banaba Bishop, nabaPristi, naoArchdeacon naba Diakoni. Kepa banezinhlobo eziningi nabo njengati kuleli elis'eningi-to neAfrica).

U Mbhilimbhili wab'ezinge esixoxela ezenkosi yakubo, uNxaba ka Mbhekane, ow' izi esikulu, owazi nokuwela ula o kulu ngewele, bati beqabuka bantu ab'ese ngapetsheya kwawo; esixela nezinye izindaba ezimangalisayo ezenziwa ng'abakubo. Kepa uMbhilimbhili lona kanawo umuzi yena kati-tanga njengo Fuller, noCummings, no William abanemizi yabo.

U Cummings wab'esixoxela eyokutunjwa kwake ekanye nabanye, befunyanwa ng'amaPutukezi begeza kuwo lomfula iCongo (Kongo), lapa babanjelwa kona. Kepa uCummings lona kakunye noFuller noWilliam, bahlukene ngezindawo. Kubonakala ukuti kwabe kwaluke inqina enkulu eyabe ihambe izingela ukweba izingane zabantu, bes'emkunjini wabo; ababeti bangabona izingane zidhlala ngas'emfeleni basizakale b'zitumbe zonke: ukuzi umba kwabo, pela, babengazidumeli ngamandhla, babezibiza qede, bazipe ukudhlana okumnanjana, po-ke ingane is'ike yezwa uswiti lona nokeke ingabe isakunyalwa ngubani kulowo'muntu oke wayinika loko! Ake nizizwe-ke lezo'ngenekwane enizizwayo cnanizizwa zixoxwa ebusuku yizalukazi zesilwane esikulu leso esi isiququmadevu; aki'sone yini-ke leso? Kutiwa yabe iti ingane nonxa is'ikala imemeza iti, "Siququmadevu, nginikele ingubo yami leyo," sipendule siti: "Woza uzocitatela." Nembala ingane ize igcine ngokuya, ngoba incengwa, is'ibona nezinye izingane esezihlezi pakati kwesiququmadevu, sihleka, zenamile, zimungunya aeSweet kanye nama Cake lawa atambileyo. Nayo yanele ukutika lapo ipiwe kwona okumnanjana loko, ib'is'ikohlwa nguyise nonina.

Zabe zinjalo-ke lezi'zinduba esenizizwa songati kwabe kunge'ndaba za'luto inxa sezixoxwa. Baningi abantu bakiti abalahlekelwa ng'abantwana babo kuleyo'nkati. Yibo-ke laba esenibabona sebeqanuka kwezinye izindawo—emazweni aptsheya kwezilwandhle—ababetunjwe mdhla-loko! Qondani-ke le'ndaba engiyikuluma kini, ngiti: Sonke sehla kona le enyakato, seza lapa ngokusilileka. sibambe sihlala saka, sibuye sidhlulele pambili njalo, abanye basalela ngemuva; saza safika kuleli esikulu nanuhla. Ngiti: Inxa sabe singekunye nilala bas'eKongo petshe-ya kwe Zamtoti, yo, sizazi ngani lesi'zindaba ezinge zixoxwa ngabadala kiti? Ngikuluma loku nje, ngiyazi ukuti bakona abangipikisayo bati: Inxa sikunye nsbakwa Israel njalo, esahlakazeka nzuku kugqabuka igoda ku Roboam ka Solomon, yizipi po izinduna zakiti esasihamba nazo, ezaze zasileta kule i'zwe? Impendulo yami, kulabo ngingati: Mina angisiye umuntu owenqena ukusebenzisa ikanda, ubacope bami abubuhlepekele ubuvila ngangola ngingaze ngenqene ukuzicabanga ukuti: "Sapumapi tina size sibe lapa njena?" Angikwenqeni mina loko ukuzibuza no uzititinya lapa ngavela ngakona.

Futi abanye bati: Inxa sing'abakwa Israel njalo, yini po ukuba sibe mnyama bhuqe, loku amaIsrael namaJuda onke babe mhlope na? Impendulo yami kulabo, ngiti: Batshelwa ngubani bona ukuti amaIsrael ab'emhlope qwa na? Loku mina ngiti babe nsundu nje, abanye bempofu, abanye b mnyama na? Njengokuba namaGipite nama-Arab, imvama yabezi'zizwe zazi njalo na? Yebo, ningepike kakulu kulowo owaziyo ukuti babemhlope-nfe nbakwa Israel; ngoba pela mina ngikuluma loku nje, angikulumeli emandhleni okufandiswa okukulu, ngikulumela emandhleni okufanisa nokuliganisa kuloko engikubonayo nengikuzwayo. Futi ukuba-mhlope-qwa nokuba-mnyama-bhuqe loku, zikona izinto okuzikombayo. Inxa umuntu omhlope-qwa, evama ukuhlala pandhle atshisiwe lilanga, angapenduka abe nsundu angatsho ukuti qwa, angefane nohlezi endhlini engatshiswa lilanga. Kufana naye lona omnyama-bhuqe kepa evama ukuhlala endhlini engatshiswa lilanga, angakanya ale-mpofu, argabi mnyama-bhuqe njenga-lona ovama ukutshiswa lilanga. Ziningi izinto engingakomba ngazo ngipendule kulo'mbuzo Njengoba niyalibona ilanga ukuhamba nokubola kwalo amabanga ehlobo nobusika, njengomkuba walo wokubula izinyanga nezikati, enibona ngako ukuti litwise nokuti bungene ulusiká; inxa selingalapa eningizimu, niyaqonda ukuti iAfrika lonke selishisa ngamandhla ezindaweni zonke; kodwa inxa selingalapa enyakato, niyaqonda ukuti kaloku liyatshisa eYurope, nokuti amakaza akulile eAfrika. Kepa ungqoqwane was'e Yurope aulingani nowas'e Afrika, unamandhla kakulu owas'e Yurope. Kepa bona abas'e Yurope babengebe mhlope ngati njengqwa lakulo eliloku lakitika, nemizimba yabantu seyaze yājayela qwa ayabe isafana neyalaba a sbajwayela ukutshisa? Kunjengomuntu was'e Yurope, angajwayela kakulu lapa eAfrika, angake ahlale iminyaka etile anduba ajwayele ukuhlala ezweni elitshisayo njengaleli lakiti. Ati-be inxa es'ehlalahlalile, ngale ukupendula umbala emzimbeni, angabe esafana naloku wabe enjalo ukufika kwake epuma eYurope. Njengokuba kungaba ngalo nakuye lona was'e Afriks., angahlalahlala qede eYurope, kuti emva kwesikati ngale ukupendula umbala emzimbeni, es'eqalile ukujwayela amakaza. Ngiti-ke: ukuba-mhlope-qwa nokuba mnyama-bhuqe loku ukuziko into efanele ukuba umuntu azihlupe ngayo, inxa etanda ukuqonda ngesimo sabantu njengaloku engikuxoxayo. Yebo, pela, zikona neninye izito komhlope nomnyama ezinzefani—ikala nezinwele—okukomba ukwahlukana kwalababantu; ngitsho, nangodebe lokalomo futi. Loku-ke kukona ukwahlukana okunjalo kulaba'bantu—ubamhlope nabamnyama—masiqelele kude, sicinge, silingise okwomuntu esinga izinyosi, ebeke isandhla ebusweni; masenze njalo ukuze sibone lapa izinyosi zingene kona.

Inxa umuntu owazalwa ey'inkawu engaba nenhlanhla yokunganwa naye yintombi ey'inkawu, baiatane qede bacunyelwe yinzalo: bangazela izinkawu eziningi. Kepa futi inxa zingati lezo'nkawu zabo zesilisa nezesifazane, zizale zihulule nazo, inxa seziganwa ngezinye esezitatana nazo, kungaba yisizwe sezinkawu kuleso sifunda; ukugcina, izwe lonke libe elezinkawu inxa laba abazizelevo bengaseko, njengoba sonke siyatsho na.

Niyawe'e, mabuda, labe'banye basahamba njenezilwane ezingazi luto; akuko luto oluamabloni kubo. Konje iyasolwa inyoka kutiwa yona, eya zonisa uAdam noEva, yati mabadhle umuti ensimini yase Eden! Konje sonke singa sifana nalaba'bantu nje, sibangaloko sezaya ubuhle obutandwa ngu Ba'a osidalileyo? Ngiyapika mina. Inkuku nonja nenbuzi nenkomo nezinyamazane, in bala konke loku kuya mazi umDali na? Konje yibo labo-ke bas'emaNdebele ababongwaye, abenze oku andwa ngu Nkulunkulu na? Qobo! Mina ngiyapika.

UHLABA EMHLOLENI.

Ungade uzi ekelele nezifo nje esiswini ukoma umuti omamandhla i Chamberlain's Colic Cholera ne Diarrhœa Remedy u nuti ohaba emhloleni upilisa masinyane. Una wake wagulisiwa ulotuh obe lokufa unge nde uwudele. Utengisiwa yibo bonke.